

Sygn. akt VIII U 21/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2020 r. w Gliwicach

sprawy J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 listopada 2019 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 21/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 listopada 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. P. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony:

- nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat,
- przed dniem 1 stycznia 1999r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej,
- po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub pracy

o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych,

- nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy.

Organ rentowy wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze nie zaliczył okresów zatrudnienia ubezpieczonego:

- od 1 września 1978r. do 31 grudnia 1999r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), ponieważ w przedłożonym przez ubezpieczonego świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z 31 grudnia 1999or. stanowisko " ślusarz-spawacz elektryczny i gazowy " pozostaje w sprzeczności ze stanowiskiem wykazanym w zarządzeniu resortowym, dział XIV poz.12 pkt 9, to jest „spawacz elektryczny” i pkt 10 „spawacz gazowy”, ponadto brak informacji czy praca była pracą na łączonym stanowisku,

- od 9 stycznia 1995r. do 31 maja 2000r. z tytułu zatrudnienia w PHU (...), ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, natomiast w przedłożonym świadectwie pracy z 31 maja 2000r. w pkt 4 ppkt 8 nie został określony charakter pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., brak informacji czy praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury pomostowej po uprzednim zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych zakwestionowanych przez organ rentowy okresów zatrudnienia, kiedy to pracował jako spawacz bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją.

Na rozprawie w dniu 7 października 2020r. pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o zasądzenie kosztów według norm przepisanych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji zaskarżonej. Organ rentowy złożył wniosek o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony J. P. urodził się (...), legitymuje się co najmniej 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

W dniu 14 października 2019r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

Ubezpieczony od 1 września 1978r. do 31 grudnia 1990r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w C..

W świadectwie pracy z 31 grudnia 1990r. podano, że ubezpieczony pracował na stanowisku ślusarza – spawacza. Ubezpieczony przedłożył do akt organu rentowego świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych dotyczące powyższego okresu przez zaliczenie go do pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A dziale XIV poz.12 – prace wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym.

Ubezpieczony pracował w tym czasie jako spawacz w warsztacie gdzie wytwarzane były konstrukcje stalowe między innymi na potrzeby kotłowni, urządzeń na kopalniach, na budynki mieszkalne. Warsztat, to była wielka ogrodzona i zadaszona hala o wysokości około 5-6 metrów, długości około 30-40 metrów i szerokości 20-30 metrów. Pracowały tam dwie brygady. W każdej z nich byli ślusarze, którzy przygotowywali elementy do głównego spawania, to jest przycinali materiały: blachy, kształtowniki. Potem je składali i tak przygotowane elementy szły do spawania. Ubezpieczony jako spawacz zajmował

się spawaniem różnych konstrukcji stalowych takich jak kratownice, balustrady, okna, drzwi. (...) były spawane w warsztacie, a jeżeli były za duże to na zewnątrz. Podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) ubezpieczony trzy razy spawał kominy – gdy średnica tego komina była większa lub równa 1,5 metra, to spawanie członów komina odbywała się wewnątrz rur jak i na zewnątrz.

W okresie od 9 stycznia 1995r. do 31 maja 2000r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym (...) Sp. z o.o. w R..

Ubezpieczony pracował w tym czasie jako spawacz i zajmował się spawaniem kratownic. Pracował w tym czasie na hali. Ubezpieczony był wtedy brygadzystą i podlegało mu 4 spawaczy. Dokonywał podziału prac pomiędzy spawaczami, a potem zajmował się spawaniem.

W okresie od 6 sierpnia 2002r. do 30 kwietnia 2019r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budowlano – (...) M. S. w Ś.. Ubezpieczony w tym czasie wykonywał podobną pracę jak w firmie (...). Pracował w warsztacie o wymiarach 20 na 30 metrów i o wysokości ok. 4 metrów. Spawał konstrukcje w większości będące kratownicami, nadto bramy wjazdowe, balustrady itp.

W okresie od 6 maja 2019r. do 31 grudnia 2019r. był zatrudniony w (...) (...) jako spawacz.

Było to ostatnie zatrudnienie ubezpieczonego.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, aktach osobowych ubezpieczonego, świadków M. W., M. P. i D. K. oraz zeznań ww. świadków oraz ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 7 października 2020r. czas 00:07:44 – 01:14:13).

Zeznania świadków i ubezpieczonego zasługują na wiarę, gdyż są one rzeczowe, logiczne, spójne, korespondujące ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony domagał się przyznania prawa do świadczenia na podstawie ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 1924). Ustawa ta ma charakter przejściowy w tym znaczeniu, że ogranicza prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999r. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 marca 2010r. K 17/2009 (OTK ZU 2010/3A poz. 21), emerytura pomostowa ma być "pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem".

Zgodnie z art. 4 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) **przed dniem 1 stycznia 1999r.** wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) **po dniu 31 grudnia 2008r.** wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jednym z koniecznych warunków do przyznania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999r. jak i po dniu

31 grudnia 2008r. Przed dniem 1 stycznia 1999r. może to być zarówno praca wymieniona

w nowych wykazach prac (prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), jak i prace wymienione w załącznikach A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008r. muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione wyłącznie w nowych wykazach (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala, zdaniem Sądu, na zaliczenie

do pracy w warunkach szczególnych z art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) oraz PHU (...), kiedy to ubezpieczony wykonywał prace wymienione w wykazie A dziale XIV poz.12 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

„ prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym ”. Ubezpieczony legitymuje się więc wymaganym co najmniej 15 - letnim okresem takiej pracy o jakiej mowa w art.32 i 33 ustawy emerytalnej niemniej jednak nie udowodnił po dniu 31 grudnia 2008r., że wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ubezpieczony pracował wówczas w Przedsiębiorstwie (...) oraz (...) jako spawacz, lecz pracy tej nie wykonywał w warunkach o jakich mowa w załączniku nr 1 do ww. ustawy, pkt 28: prace „ bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze,

z utrudnioną wentylacją ”. Jako przykład takiej pracy ustawodawca wskazał na prace

w podwójnych dnach statków, w zbiornikach, rurach itp. Pracy takiej ubezpieczony niewątpliwie nie świadczył. Wprawdzie pracował w tym czasie jako spawacz, ale nie

w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (np. w przypadku pracy w Przedsiębiorstwie (...) w latach 2002 - 2019 pracował w dużym warsztacie

o wymiarach 20-30 metrów i wysokości 4 metrów, i zajmował się spawaniem głównie kratownic, a także bram wjazdowych, balustrad itp.).

Skoro ubezpieczony po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienionej w nowych wykazach stanowiących załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), to nie spełnia wszystkich koniecznych przesłanek prawa do emerytury pomostowej z powołanego powyżej uregulowania prawnego (art.4 ww. ustawy).

Zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje także osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, o ile osoba ta:

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, co oznacza, że osoba ta:

- urodziła się po dniu 31 grudnia 1948r.,

- ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,

- osiągnęła wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,

- ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,

- przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywała prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy

o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.),

- nastąpiło z nią rozwiązanie umowy o pracę.

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie

się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach wymienionej w ustawie o emeryturach pomostowych po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009r. Natomiast osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych) – wyrok z 13 marca 2012r., sygn. II UK 164/11. O tym stanowi cytowany powyżej art.49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych

na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, w rozumieniu przepisów tej ustawy (art. 3 ust. 1 i 3). Wprawdzie sporne okresy jego pracy w charakterze spawacza gazowego i elektrycznego w firmach (...) i (...) można zaliczyć do pracy

w warunkach szczególnych z wykazu A działu XIV poz.12 rozporządzenia Rady Ministrów z 1983r. „ prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym ”, to jednak nie można ich równocześnie zakwalifikować do pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w myśl przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, bo ubezpieczony nie pracował w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją. Ubezpieczony w Przedsiębiorstwie (...) wykonywał pracę w warsztacie, który znajdował się na wielkiej hali o długości 30-40 metrów, szerokości 20-30 metrów i wysokości 4-5 metrów. W większości wykonywał pracę w warsztacie, czasami, w przypadku bardzo dużych elementów na zewnątrz warsztatu. Głównie zajmował się spawaniem kratownic, balustrad, okien, drzwi. Tylko sporadycznie, jak wynika z zeznań ubezpieczonego było to trzy razy podczas tego spornego zatrudnienia, wykonywał pracę spawacza w pomieszczeniach

o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją w rozumieniu powołanego przepisu,

a mianowicie podczas naprawiania kominów, gdy spawanie członów komina odbywało

się wewnątrz rur. Takie jednak sporadyczne wykonywania takich czynności nie uzasadnia zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych całego spornego okresu, gdy praca

w warunkach szczególnych powinna być wykonywana stale, to jest codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy. Również w przypadku kolejnego spornego okresu zatrudnienia w firmie (...) ubezpieczony pracował jako spawacz, lecz również nie wykonywał swojej pracy w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, lecz pracował na hali, gdzie zajmował się spawaniem kratownic.

Ubezpieczony zatem nie spełnia także przesłanek prawa do dochodzonego świadczenia z art.49 ustawy o emeryturach pomostowych.

W takiej sytuacji świadczenie to mu nie przysługuje.

W rezultacie Sąd uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu i w konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie ubezpieczonego oddalił jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego Sąd orzekł na podstawie §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).

(-) sędzia Grażyna Łazowska